

HAMSUN-NYTT

Hamsun-Selskapets informasjonsblad 1/2020

Hamsun-Selskapets litteraturseminar 2020 i Bodø 7. - 8. august

*I Marken har hver Aarstid sine Undere, men altid og uforanderlig den tunge,
umaatelige Lyd fra Himmel og Jord, Omringelsen til alle Kanter, Skogmørket,
Trærnes Venlighed. Alt er tungt og bløtt, ingen Tanke er umulig der.*
(Markens Grøde)

Nobelpris og romanen *Markens grøde* blir deltema på årets litteraturseminar i Bodø fredag 7. og lørdag 8. august. Vi vil ved hjelp av utmerkede foredragsholdere og Hamsun-kjennere som **Nils Magne Knutsen**, **Lisbeth Wærp** og **Ronald Rusaanes** se på verket gjennom 2020-briller. Det blir også mulighet for å oppleve filmatiseringen fra 1921 med nyskrevet og “levende” musikk i Bodø domkirke.

Kunstneriske framstillinger av Nord-Norge samt krig og kontrovers i nord er andre temaer for seminaret. **Roy Jacobsen** har med sine romaner fra mellomkrigstida i Nord-Norge skrevet seg inn i leserhjertene. Han vil fredag snakke om sitt forhold til Hamsun og om Barrøytrilogien: *De usynlige* (2013), *Hvitt hav* (2015) og *Riegels øyne* (2017). Sammen med sin kone **Annelieses Pitz** har han nylig gitt ut *Mannen som elsket Sibir* (2019), og den blir tema i eget foredrag med begge på lørdag.

De ulike innfallsvinklene for årets seminar har aktualitet som fellestrekk. **Geir Lundestad** skal foredra om Nobelprissystemet, og vi vil gå dypere inn i debatten om krigen og hvem som skriver historien vår. I den forbindelse må vi nevne bulgarske **Evgenia Tetinova** som skal se på Hamsun med øst-europeisk blick – og i den sammenheng fortelle “historien om glassøyet fra massegraven”.

Selskapet ønsker å være først med det siste, og debatten om Hamsun er nesten alltid også en debatt om krigen, og krigen i Nord-Norge er etter manges mening blitt sterkt underkommunisert. Det lar vi **Oddmund Joakimsen** si mer om. Samtidig er *Slaget om Narvik* i ferd med å bli tatt til filmen. Vi er glade for at Selskapet får presentere smakebiter og en titt bak kulissene ved produsent **Trond Eliassen** kort tid før filmen kommer på kinolerretet.

Seminarets dager byr i tillegg til alt dette også på kunstneriske innslag av **Musikk i Nordland** og på presentasjon og utstilling av kunst og klenodier i Hamsun-Selskapets eie. Som avslutning søndag blir det ekskursjon til Kjerringøy og besøk på Karl Erik Harrs galleri og handelsstedet, begge deler med Hamsun som fellesnevner.

Lesetips før seminaret: Som forberedelse til seminaret anbefaler vi publikum å lese Hamsuns *Markens grøde* (på nytt) og noen av Jacobsens romaner: *Seierherrene* (spesielt første del), Barrøy-trilogien og den nyeste: *Mannen som elsket Sibir*.

Bodø er som kjent valgt som europeisk kulturhovedstad i 2024, og da er det bare rett og rimelig at Nordlands kanskje mest kjente europeer, Knut Hamsun, kommer til Bodø via Hamsun-Selskapets seminar. Vi serverer denne gangen et sammensatt måltid av litteratur, kunst, historie og musikk i harmoni og disharmoni. **Nordland Musikkfestuke** pågår samtidig med seminaret, og tilbyr et bredt spekter av musikkopplevelser som kan kombineres med vårt program. Sjekk derfor nettsida til Nordland Musikkfestuke etter hvert som programinnslag legges ut.

Torsdag 6. august kan for eksempel operaelskere få med seg et ledende europeisk ensemble, Kammerorchester Basel, sammen med den spennende, internasjonale storheten Elsa Dreisig. Programmet hyller Mozarts mange kvinner i operaverdenen. Billetter: <https://musikkfestuka.no/program/kammerorchester-basel-elsa-dreisig/>

Hotellovernatting i Bodø under litteraturseminaret og musikkfestuka: Styret for Hamsun-Selskapet og forelesere vil bo på Thon hotell Nordlys i Bodø. Fortsatt var det noen få ledige rom da vi tok kontakt for en tid siden. Bestillinger gjøres direkte til hotellet. Det er knapt om hotellrom i Bodø i august, så ikke vent for lenge.

Riksteatrets *Sult* anmeldt av Hege Faust

Fram til slutten av april turnerer Riksteatret landet rundt med forestillinga *Sult*. Selv overvar jeg generalprøven i Nydalen i Oslo 8. januar. Stykket har en spilletid på 1 time og 40 minutter uten pause. Den tida gikk fort! Regissør Anders T. Andersen greier nemlig kunststykket å holde seg tett til Hamsuns tekst samtidig som han gjennom et sterkere dramaturgisk crescendo enn Hamsun legger opp til i sin roman, hekter publikum på en stadig mer hurtigspinnende spiral av irritasjon

og sympati med helten. Preben Hodneland i hovedrollen overbeviser. Han har formatet og hele registeret av følelsesformidling, innfall og kroppsspråk som Sult-helten fordrer.

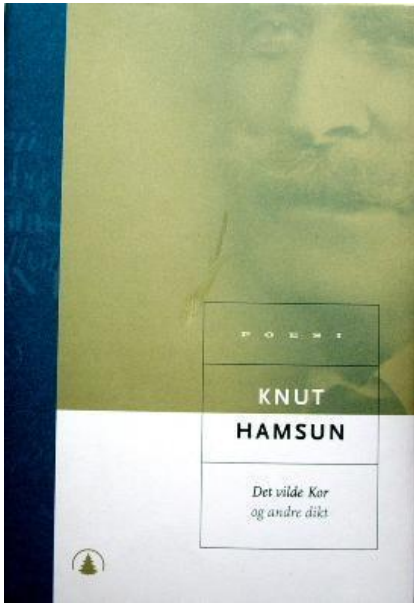
Det er rett og slett vanskelig å sitte tilbakelent i setet under forestillinga. Henning Carlsens filmversjon fra 1966 med dens flakkende bilder og nervøse, monotone musikk, er i noen grad integrert i denne teaterversjonen. Scenen har heldekkende bakgrunnsbilder i svart-hvitt, og de skifter ofte. Særlig nærbilder av Ylajalis ansikt går igjen, med blikket eller munnen i fokus. Fantasiene og den stumme dialogen som hele tiden herjer i heltens stressede og hungrige hjerne, blir slik påtrengende. I et hjørne av scenen sitter en musiker alene og spiller i en modernistisk stil som fargesetter stemningen mye mer enn det som er tilfelle i Carlsens filmversjon. Effekten er blant annet at enkelte scener får en tilleggsdimensjon. Når replikker, bilder og musikk taler *mot* hverandre framstår flere episoder i nytt lys, f.eks. scenen fra arresten (der helten finner opp ordet «kubåa») og scenen med kjøttbeinet.

Ylajali-karakteren, spilt av Julia Backe-Wiig, er dessverre noe mer barnslig og karikert framstilt enn hva romanen gir belegg for. Hvorfor et slikt grep er valgt, er uklart. I det kurtiseringsspillet som foregår mellom de to sjelene på scenen, blir konsekvensen nemlig at den sosiale hjelpeløsheten hos helten forsterkes til det overtydelige. Det er lite hamsunsk over det. Publikum ler av komikken, men latteren er ikke befriende. En slik flat og dum Ylajali-skikkelse, hvordan kan Sult-helten falle for henne? Det framstår som ubegripelig. Men det er også min eneste negative bemerkning. Resten av ensemblet og resten av forestillingen er en svir. Opprømt over opplevelsen forlot jeg Riksteaterbygget i hovedstaden, merket av forestillingen.

Vinterfestuka i Narvik 13.03 - 22.03

Ord i spor er en litteraturfestival som arrangeres årlig under Vinterfestuka. Hver festivaldag får narvikinger servert en litterær lunsj i byens flotte bibliotek. Fredag 20.03. kommer Hamsunsenteret på besøk med forestillingen «Markens grøde». Solveig Hirsch og Lars Magnus Krogh Utne framfører tekst i samspill med Erling Ramskjell på gitar. Produksjon og idé er Hamsunsenterets. Se mer info om Vinterfestuka www.vinterfestuka.no

Hamsuns dikt som musikk

Elias Jung fra Vestvågøy gir ut albumet “Paa vilde spor”, der han har tatt utgangspunkt i utvalgte dikt fra diktsamlingen *Det vilde kor og andre dikt* (1999) av Knut Hamsun. Han sier: “*Som komponist og låtskriver blir det for meg helt naturlig å skape disse diktene om til sanger slik at musikken og fremføringen gir teksten ekstra klangflate, et ekstra fargeunderlag. Språk og meningsinnhold kan enten forsterkes ved å la melodi, harmoni og dynamikk spille på lag med tekstgrunnlaget, eller ved å utfordre diktet ved å skape kontrast i uttrykket mellom tekst og musikk.*” Beregnet plateslipp er oktober i år.

Årsmøte i Hamsun-Selskapet 2020

Som vanlig avholdes årsmøtet i forkant av litteraturseminaret, og denne gangen da i Bodø, på Stormen bibliotek (2. et.) fredag 7. august kl. 1130 (samme sted som seminaret starter).

En viktig sak på årsmøtet vil gjelde Selskapets framtid. Styret vil legge fram forslag til vedtektsendringer for å modernisere organisasjonen (kutt av kostnader, forenklinger, styresammensetning, arbeidsoppgaver og kontingent).

Forslag til saker til årsmøtet må være styret i hende seinest to uker før møtet.

Hamsun-Selskapets styre 2020-2022:

Hege Faust, Lillestrøm (leder), tlf. 95085285 (hege.faust@gmail.com)

Randi Eilertsen, Narvik (nestleder) (eilertsen.randi@gmail.com)

Nils M. Knutsen, Tromsø (nils.magne.knutsen@uit.no)

Anita Overelv, Hamarøy (anita.overelv@nordlandsmuseet.no)

Terje Øien, Hamarøy (terje.øien@hamarøy.kommune.no)

Kathrine Fosshei, Nesna (kathrinf@hinesna.no)

Torunn Kjøk, Lom (tkjok@online.no)

Varamedlemmer: Erik Gjestvang, Vinje ; Inge Hals, Trondheim; Torborg Igland, Grimstad.

Vi ønsker deg velkommen til litteraturseminaret i Bodø 7. - 9. august!